Lieta Nr.C30849419
Lietvedības Nr.C-3289-20/12
ECLI:LV:RVPT:2020:0507.C30849419.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 7.maijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Inese Strode
rakstveida procesā izskatīja civillietu maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk SIA) "nosaukums" prasībā pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 11.decembrī tiesā saņemts maksātnespējīgās SIA "nosaukums" (turpmāk arī Prasītājs) prasības pieteikums pret /pers. A/ (turpmāk arī Atbildētājs) par zaudējumu piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas 2019.gada 27.jūnija spriedumu pasludināts Prasītāja maksātnespējas process un par administratoru iecelts /pers. B/ (turpmāk arī Administrators). Pēc Prasītāja maksātnespējas procesa pasludināšanas Administrators par parādnieka pārstāvi noteica SIA "nosaukums" dalībnieku un bijušo valdes locekli /pers. A/, bijušo dalībnieku un valdes priekšsēdētāju /pers. D/, bijušo dalībnieci un valdes locekli /pers. E/. Lēmums tika nosūtīts tiesai un minētajām personām. 2019.gada 8.jūlijā Administrators rakstiski lūdza iepriekš minētajām personām nodot Prasītāja organizatoriskos, lietvedības, personāla un grāmatvedības dokumentus, mantu, kā arī sniegt informāciju par uzņēmuma darbību. /pers. D/ un /pers. F/ Administratoru informēja, ka visi dokumenti un manta ar pieņemšanas nodošanas aktiem nodota pēdējam dalībniekam un valdes loceklim – Atbildētājam, tam pārņemot firmu savā īpašumā. Pēc minētās informācijas saņemšanas, Administrators, nesaņemot nekādas ziņas no Atbildētāja, 2019.gada 1.augustā atkārtoti rakstiski lūdza nodot SIA "nosaukums" organizatoriskos, lietvedības, personāla un grāmatvedības dokumentus, mantu, kā arī sniegt informāciju par uzņēmuma darbību. Administrators vispār nav saņēmis atbildi no Atbildētāja, pat neskatoties uz to, ka abi pasta sūtījumi ir nogādāti adresātam attiecīgi 2019.gada 12.augustā u n 2019.gada 3.septembrī. Administrators uzskata, ka visi saprātīgie termiņi atbildes sniegšanai ir pagājuši. Nekādi SIA "nosaukums" grāmatvedības dokumenti Administratoram nav iesniegti, manta Administratoram nav nodota, kaut gan saskaņā ar pēdējo pieejamo SIA "nosaukums" gada pārskatu par 2017.gadu aktīvi, bez naudas līdzekļiem, sastādīja 880 213 EUR, bet 2016.gada beigās pat 1 508 955 EUR. Grāmatvedības dokumentu nenodošanas dēļ, nav iespējams noteikt, cik likumīgi un saimnieciski izdevīgi šie aktīvi – pamatlīdzekļi, krājumi un tamlīdzīgi – tika atsavināti vai izlietoti.

Papildus minētajam prasības pieteikumā norādīts, ka Atbildētājs no 2019.gada marta ir bijis vienīgais SIA "nosaukums" dalībnieks un vienīgais valdes loceklis, kurš, līdz ar to, arī ir vienīgā pie atbildības saucamā persona. Administrators ir iesniedzis Valsts policijai pieteikumu par krimināllietas ierosināšanu ar lūgumu pārbaudīt, vai SIA "nosaukums" bijušo valdes locekļu /pers. D/, /pers. E/ un Atbildētāja darbībās nav saskatāmas noziedzīga nodarījuma pazīmes un, to konstatēšanas gadījumā, ierosināt krimināllietu un saukt minētās personas pie Krimināllikumā paredzētās atbildības. Pagaidām policija veic resorisko pārbaudi un nekādus secinājumu nav izdarījusi.

Tāpat arī prasības pieteikumā norādīts, ka, uz pieteikuma sastādīšanas dienu, Prasītāja kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā sastāda 414 766,52 EUR un ka Prasītāja kontā nav līdzekļu prasījumu segšanai.

Prasītājs prasību pamatojis ar Maksātnespējas likuma 64.panta pirmās daļas 1.punktu, 65.panta 8.punktu, 72.[1] pantu, Civillikuma 1772., 1773., 1775., 1779.pantu un Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu un 127.-131.pantu.

Prasītājs prasības pieteikumā lūdz tiesu piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam nodarītos zaudējumus 414 766,52 EUR apmērā.

Pamatojoties uz likuma "Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar Covid-19 izplatību" 4.panta otro daļu, civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots nosūtot paziņojumu 2020.gada 15.aprīlī.

Motīvu daļa

Pārbaudot civillietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Ar Rīgas rajona tiesas 2019.gada 27.jūnija spriedumu ir pasludināts Prasītāja maksātnespējas process un par maksātnespējas procesa administratoru iecelts /pers. B/.

No Lursoft izdrukas par SIA "nosaukums" izriet, ka no 2019.gada 14.marta Atbildētājs ir bijis vienīgais SIA "nosaukums" dalībnieks, no 2019.gada 29.marta līdz sabiedrības maksātnespējas pasludināšanai – vienīgais valdes loceklis un no 2019.gada 29.marta – vienīgais patiesā labuma guvējs.

Ar Administratora lēmumu Nr.1/2019-MC, cita starpā, Atbildētājs noteikts par parādnieka maksātnespējīgās SIA "nosaukums" pārstāvi maksātnespējas procesā.

Maksātnespējas likuma 70.panta otrajā daļā noteikts, ka parādnieka pārstāvis ar pieņemšanas un nodošanas aktu nodod administratoram visu parādnieka mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti, kā arī parādnieka zīmogu un spiedogu administratora noteiktajā termiņā, kas nevar būt īsāks par trim dienām un garāks par 10 dienām pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas. Parādnieka pārstāvja pienākums ir sagatavot nododamās parādnieka mantas un dokumentu sarakstu. Parādnieka pārstāvis dokumentus administratoram nodod, sakārtojis tos atbilstoši lietvedības noteikumiem.

Ar 2019.gada 8.jūlija pieprasījumu par mantas un dokumentu nodošanu Administrators paziņoja Atbildētājam, ka viņš ir iecelts par parādnieka

maksātnespējīgās SIA "nosaukums" pārstāvi maksātnespējas procesā un lūdza nodot viņam SIA "nosaukums" organizatoriskos, lietvedības, personāla un grāmatvedības dokumentus, parādnieka zīmogus un spiedogus, mantu, sagatavojot tās sarakstu, kā arī iesniegt operatīvo bilanci un sniegt informāciju par uzņēmuma debitoriem, kreditoriem, aktīviem, ja tas nav atšifrēts bilancē, esošajām tiesvedībām, zvērinātu tiesu izpildītāju uzsāktajiem piedziņas procesiem un citu būtisku informāciju.

Valsts akciju sabiedrības "Latvijas Pasts" 2019.gada 8.jūlija čeka kopija un ierakstīta sūtījuma izsekošanas gaitas izdruka apstiprina Administratora 2019.gada 8.jūlija pieprasījuma nosūtīšanu Atbildētājam.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 71.panta pirmajai un otrajai daļai, parādnieka pārstāvim ir pienākums tiesas vai administratora pieprasītās ziņas par parādnieku sniegt nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā pēc pieprasījuma nosūtīšanas dienas. Ja parādnieka pārstāvja rīcībā nav pieprasīto ziņu, viņam nekavējoties par to jāinformē administrators vai tiesa, norādot iemeslus, kāpēc šādu ziņu viņa rīcībā nav.

Saskaņā ar Administratora prasības pieteikumā norādīto, Atbildētājs nav sniedzis atbildi uz Administratora 2019.gada 8.jūlija pieprasījumu.

Lietā nav pierādījumu, ka Atbildētājs ir nodevis Administratoram maksātnespējīgās SIA "nosaukums" organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus, saraksti un mantu. Līdz ar to, lietā nav pierādīts, ka Atbildētājs ir izpildījis Maksātnespējas likuma 70.panta otrajā daļā noteikto pienākumu, tas ir, nodevis Administratoram maksātnespējīgās SIA "nosaukums" grāmatvedības dokumentus un mantu.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 72.[1] panta pirmo daļu parādnieka – kapitālsabiedrības valdes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem parādniekam, ja maksātnespējas procesa administratoram netiek nodoti parādnieka grāmatvedības dokumenti vai tie ir tādā stāvoklī, kas neļauj gūt skaidru priekšstatu par parādnieka darījumiem un mantas stāvokli pēdējos trijos gados pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

Augstākās tiesas "Tiesu prakses apkopojumā maksātnespējas lietās" (judikatūras atziņas un aktuālā tiesu prakse: 2015.-2018.gada augusts) atzīts, ka no Maksātnespējas likuma 72.[1] panta pirmās daļas normas satura nepārprotami izriet, ka parādnieka grāmatvedības dokumentu maksātnespējas procesa administratoram nenodošanas gadījumā valdes locekļa vaina zaudējumu nodarīšanā sabiedrībai ir prezumējama, un nav nepieciešams konstatēt cēlonisko sakaru starp valdes locekļa rīcību un zaudējumu nodarīšanu. Saskaņā ar minēto tiesisko regulējumu par zaudējumiem uzskatāmi parādnieka maksātnespējas procesā atzītie kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā.

Arī juridiskajā literatūrā norādīts, ka: "Maksātnespējas likuma 72.[1] panta mērķis ir izskaust iespēju valdes loceklim izvairīties no atbildības par kapitālsabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem, nenodot administratoram parādnieka grāmatvedības dokumentus vai nododot nepilnīgus dokumentus. [..] Atbilstoši Maksātnespējas likuma 72.[1] panta pirmajai daļai grāmatvedības dokumentu nenodošana vai tādu dokumentu nodošana, kas neļauj gūt skaidru priekšstatu par parādnieka darījumiem un mantas stāvokli pēdējos trijos gados pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, ir atzīstama par neatļautu darbību. Tādējādi, lai no valdes locekļa piedzītu zaudējumus, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 72.[1] pantu, vispirms ir jākonstatē grāmatvedības dokumentu nenodošana vai nepilnīgu grāmatvedības dokumentu nodošana administratoram. [..] Maksātnespējas likuma 72.[1] pants un Komerclikuma 169.pants paredz būtiskas atkāpes attiecībā uz zaudējumu atbildības priekšnoteikumu (neatļauta darbība, vaina, zaudējumi, cēloniskais sakars) pierādīšanas kārtību. Respektīvi, Maksātnespējas likuma 72.[1] pants paredz zaudējumu prezumpciju, no kuras izriet arī cēloniskā sakara prezumpcija. Savukārt Komerclikuma 169.pants paredz pārkāpuma prezumpciju" (E.Novicāne. Valdes locekļa atbildība par dokumentu nenodošanu maksātnespējas procesa ietvaros. Jurista Vārds, Nr.09, 03.03.2015.).

Tādējādi tiesa, ņemot vērā, ka Atbildētājs no 2019.gada marta bijis vienīgais SIA "nosaukums" dalībnieks, valdes loceklis un patiesā labuma guvējs, un nav nodevis Administratoram maksātnespējīgās SIA "nosaukums" grāmatvedības dokumentus, atzīst, ka Administratoram ir tiesības prasīt zaudējumu piedziņu no Atbildētāja, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 72.[1] pantu.

Maksātnespējas likuma 72.[1] panta otrā daļa noteic, ka šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos par parādniekam nodarīto zaudējumu apmēru tiek uzskatīti parādnieka maksātnespējas procesā atzītie kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā, kurus nav iespējams segt parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros.

No prasības pieteikumam pievienotā kreditoru prasījumu reģistra izdrukas izriet, ka Prasītāja kreditoru prasījumu galvenie prasījumi kopā ir 414 766,52 EUR.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka Prasītājs ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem ir pierādījis prasības pamatotību, sakarā ar ko no Atbildētāja par labu Prasītājam piedzenami zaudējumi 414 766,52 EUR apmērā.

Tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 1765.panta otro daļu un Civilprocesa likuma 195.pantu, Prasītājam nosakāmas tiesības saņemt no Atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no zaudējumu summas, tas ir, 414 766,52 EUR par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto par to, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, no Atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva 5749,80 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,11 EUR apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam un likuma "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību" 16.panta trešajai daļai, tiesa noteic, ka spriedums labprātīgi izpildāms 60 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 93.panta pirmo daļu, 97., 193., 195., 204.[1] pantu, likuma "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību" 4.panta otro daļu, 16.panta trešo daļu, tiesa

nosprieda

apmierināt maksātnespējīgās SIA "nosaukums", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu;

piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgajai SIA "nosaukums", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, zaudējumus 414 766,52 EUR (četri simti četrpadsmit tūkstoši septiņi simti sešdesmit seši *euro* un piecdesmit divi centi);

noteikt maksātnespējīgajai SIA "nosaukums", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus sešus procentus no simta gadā no zaudējumu summas, tas ir, 414 766,52 EUR par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Samaksa Prasītājam veicama kontā /konta numurs/ akciju sabiedrībā "nosaukums A".

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 5749,80 EUR (pieci tūkstoši septiņi simti četrdesmit deviņi *euro* un astoņdesmit centi). Valsts nodeva maksājama kontā Nr.LV55TREL1060190911200, norādot kā saņēmēju Valsts kasi, reģistrācijas Nr.90000050138, saņēmēja iestāde: Valsts kase (budžeta maksājumi), BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,11 EUR (pieci *euro* un vienpadsmit centi) apmērā. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami kontā Nr.LV51TREL2190458019000, norādot kā saņēmēju Tiesu administrāciju,

reģistrācijas Nr.90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 60 dienas pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Dokumenti, kas apliecina par labu valstij piedzītās valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu jāiesniedz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas kancelejā spriedumā noteiktajā sprieduma labprātīgās izpildes termiņā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Strode